

Список використаних джерел

1. Большой юридический словарь / Под. ред. А.Я. Сухарева, В.Е. Крутских. – М.: ИНФРА-М, 2002. – 704 с.
2. Оржеховська В.М.: Взаємодія навчального закладу і сім'ї: стратегії, технології, моделі: Навчальний практико-орієнтований навчальний посібник. / В.М. Оржеховська, В.І. Кириченко, Г.Г. Ковганич. – Х.: Видавництво “Точка”, 2007. – 192с.
3. Оржеховська В.М. Сучасні проблеми дитячої бездоглядності в Україні та шляхи їх вирішення//Постметодика. – 2009. – №2 (89). – С. 5-7
4. Тарасова Т.В. Роль батьківської ради загальноосвітнього навчального закладу у профілактиці дитячої бездоглядності // Постметодика. – 2009. – №2 (89). – С. 62-64
5. Федорченко Т.Є. Подолання агресивності як засіб профілактики дитячої бездоглядності // Постметодика. – 2009. – №2 (89). – С. 37-40.

In the article the problems of child's neglect and pre-condition of overcoming of criminality are examined among minor.

Keywords: public institutions, neglected children, family.

Отримано 06.02.2011 р.

УДК 37.013.42:364-053.2

*Р.Х. Вайнола
Н.С. Гевчук*

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ПО РОБОТІ З ДІТЬМИ ТРУДОВИХ МІГРАНТІВ

В статті проведено теоретичний аналіз законодавства України, що стосується захисту прав дітей трудових мігрантів. Окреслюються форми роботи у діяльності соціального педагога загальноосвітнього навчального закладу із дітьми, батьки яких за кордоном по ознайомленню їх із своїми правами, згідно чинного законодавства України.

Ключові слова: діти трудових мігрантів, законодавство України, права дітей.

В статтю проведено теоретичний аналіз законодавства України, що стосується захисту прав дітей трудових мігрантів. Виділяються форми роботи в діяльності соціального педагога загальноосвітнього навчального закладу з дітьми, батьки яких за кордоном по інформованню їх про свої права, згідно з діючим законодавством України.

Ключевые слова: дети трудовых мигрантов, законодательство Украины, права детей.

У сучасних умовах розвитку українського суспільства, соціальне становлення людини та успішність входження її в середовище соціуму вимірюється ступенем її готовності до виконання сукупності соціальних функцій та обов'язків відповідно до існуючих суспільних відносин.

Ми вважаємо, що розв'язання цих складних та багатогранних завдань, значною мірою залежить від загальноосвітнього навчального закладу, як базового соціального осередку, призначення якого полягає у створенні умов для послідовного, цілеспрямованого, науково-практичного та обґрунтованого досягнення дітьми та молоддю основ життєдіяльності – організації життя на засадах історично складених ціннісних орієнтацій національної культури, форм і способів діяльності, спілкування і поведінки.

На нашу думку, одним із завдань загальноосвітнього навчального закладу є забезпечення захисту прав дітей, які зазначені як і в міжнародних документах (Загальна декларація прав людини, Європейська соціальна хартія, Конвенція ООН про права дитини), так і в державних законодавчих актах (Конституція України, Сімейний кодекс України, Закон України "Про охорону дитинства", Закон України "Про освіту" і т.д.)

У зв'язку із появою у навчальних закладах нашої країни такої категорії дітей, як діти трудових мігрантів, постає питання про захист їх прав та інтересів. Державна політика, яка стосується дітей, батьки яких за кордоном, на сьогоднішній день, чітко не сформована.

Безпосередньо опікуватися цією проблематикою покликаний ряд міністерств – Міністерство освіти і науки, молоді і спорту, Міністерство праці та соціальної політики, Міністерство охорони здоров'я, Міністерство внутрішніх справ та Міністерство юстиції України [2, с. 7].

Міжнародно-правові документи ООН та Ради Європи у сфері міграції, інші багатосторонні та двосторонні угоди у цій галузі містять важливі гарантії забезпечення прав та інтересів дітей-мігрантів, які перебувають за

межами країни громадянства (постійного проживання) разом з батьками або одним з них. Уповноважений з прав людини постійно наголошує на важливості приєднання нашої країни до міжнародних документів у сфері міграції.

Проте, окремих державних нормативно-правових документів, які б чітко окреслювали захист прав та інтересів дітей трудових мігрантів, визначали б напрямки роботи з ними, на сьогоднішній день не існує. Тому ми вважали за доцільне провести теоретичний аналіз міжнародних та державних законопроектів, які стосуються захисту прав дітей та визначити, які із них у своїй діяльності може використовувати соціальний педагог загальноосвітнього навчального закладу по роботі з дітьми трудових мігрантів.

Таблиця 1.

Аналіз законодавства України, що стосується захисту прав дітей трудових мігрантів.

Назва нормативно-правового документу	Рік прийняття	Номер статті	Положення, що характеризують захист дітей трудових мігрантів.
<i>Міжнародні документи, які декларують захист прав дітей:</i>			
1. Загальна декларація прав людини.	Прийнята і проголошена Генеральною Асамблеєю ООН 10 грудня 1948 року	Стаття 2	Кожна людина повинна мати всі права і всі свободи, проголошені цією Декларацією.
		Стаття 7	Всі люди рівні перед законом і мають право, без будь-якої різниці, на рівний їх захист законом.
		Стаття 13	1. Кожна людина має право вільно пересуватися і обирати собі місце проживання у межах кожної держави. 2. Кожна людина має право покинути будь-яку країну, включаючи й свою власну, і повертатися у свою країну.
		Стаття 16	Сім'я є природним і основним осередком суспільства і має право на захист з боку суспільства та держави.

		Стаття 25	1. Кожна людина має право на їжу, одяг, житло, медичний догляд та необхідне соціальне обслуговування.
		Стаття 26	2. Материнство і дитинство дають право на особливе піклування і допомогу. Всі діти, народжені у шлюбі або поза шлюбом, повинні користуватися однаковим соціальним захистом.
		Стаття 29	Кожна людина має право на освіту. Освіта повинна бути спрямована на повний розвиток людської особи і збільшення поваги до прав людини і основних свобод.
			Кожна людина має обов'язки перед суспільством, у якому тільки й можливий вільний і повний розвиток її особи.
2. Європейська соціальна хартія	Страсбург, 3 травня 1996 року	Частина I Стаття 7	Діти та підлітки мають право на особливий захист від фізичних та моральних ризиків, на які вони наражаються.
		Стаття 16	Сім'я як головний осередок суспільства має право на належний соціальний, правовий та економічний захист для забезпечення її всебічного розвитку.
		Стаття 17	Діти та підлітки мають право на належний соціальний, правовий та економічний захист.
		Стаття 19	Трудаці-мігранти, які є громадянами будь-якої Сторони, і члени їхніх сімей мають право на захист і допомогу на території

			держави будь-якої іншої Сторони.
3. Конвенція ООН про права дитини.	Дата підписання Україною: 21 лютого 1990 рік	Стаття 9 Стаття 10	<p>1. Держави-учасниці забезпечують те, щоб дитина не розлучалася з батьками всупереч їх бажанню.</p> <p>2. Держави-учасниці поважають право дитини, яка розлучається з одним чи обома батьками, підтримувати на регулярній основі особисті відносини і прямі контакти з обома батьками.</p> <p>1. Відповідно до зобов'язання Держав-учасниць за пунктом 1 статті 9 заява дитини чи її батьків на в'їзд у Державу-учасницю або виїзд із неї з метою возз'єднання сім'ї повинна розглядатися Державами-учасницями позитивним, гуманним і оперативним чином.</p> <p>2. Дитина, батьки якої проживають у різних державах, має право підтримувати на регулярній основі, за виключенням особливих обставин, особисті відносини і прямі контакти з обома батьками. З цією метою і відповідно до зобов'язання Держав-учасниць за пунктом 2 статті 9 Держави-учасниці поважають право дитини та її батьків залишати будь-яку країну, включаючи власну, і повертатися в свою країну.</p>

		<p>Стаття 11</p> <p>Стаття 18</p> <p>Стаття 20</p> <p>Стаття 27</p>	<p>Держави-учасниці вживають заходів для боротьби з незаконним переміщенням і поверненням дітей із-за кордону.</p> <p>1. Держави-учасниці докладають всіх можливих зусиль до того, щоб забезпечити визнання принципу загальної та однакової відповідальності обох батьків за виховання і розвиток дитини.</p> <p>2. Держави-учасниці вживають всіх необхідних заходів для забезпечення того, щоб діти, батьки яких працюють, мали право користуватися призначеними для них службами й установами по догляду за дітьми.</p> <p>Дитина, яка тимчасово або постійно позбавлена сімейного оточення або яка в її власних якнайкращих інтересах не може залишатися в такому оточенні, має право на особливий захист і допомогу, що надаються державою.</p> <p>Батько (-ки) або інші особи, які виховують дитину, несуть основну відповідальність за забезпечення в межах своїх здібностей і фінансових можливостей умов життя, необхідних для розвитку дитини.</p>
--	--	---	--

<p>4. Конвенція Ради Європи про захист дітей від сексуальної експлуатації та сексуального розбещення</p>	<p>м. Ланцароте 25 жовтня 2007 рік</p>	<p>Стаття 1</p>	<p>1. Цілями цієї Конвенції є: а) запобігання сексуальній експлуатації та сексуальним розбещенням дітей і боротьба із цими явищами; б) захист прав дітей, які стали жертвами сексуальної експлуатації та сексуального розбещення; в) сприяння національному та міжнародному співробітництву в боротьбі із сексуальною експлуатацією та сексуальним розбещенням дітей. 2. Ця Конвенція для забезпечення ефективного виконання Сторонами її положень установлює особливий механізм контролю.</p>
<p><i>Національні документи, спрямовані на охорону дитинства:</i></p>			
<p>1. Конституція України.</p>	<p>28 червня 1996 рік</p>	<p>Стаття 51 Стаття 52</p>	<p>Батьки зобов'язані утримувати дітей до їх повноліття. Повнолітні діти зобов'язані піклуватися про своїх непрацездатних батьків. Сім'я, дитинство, материнство і батьківство охороняються державою. Діти рівні у своїх правах незалежно від походження, а також від того, народжені вони у шлюбі чи поза ним.</p>
<p>2. Сімейний кодекс України.</p>	<p>10 січня 2002 рік</p>	<p>Стаття 3 Стаття 5</p>	<p>Дитина належить до сім'ї своїх батьків і тоді, коли спільно з ними не проживає. Держава забезпечує пріоритет сімейного виховання дитини.</p>

		Стаття 7	Дитина має бути забезпечена можливістю здійснення її прав, установлених Конституцією України, Конвенцією про права дитини, іншими міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.
		Стаття 152	Забезпечення права дитини на належне батьківське виховання
		Стаття 153	Права батьків та дитини на спілкування
		Стаття 155	Здійснення батьківських прав та виконання батьківських обов'язків.
		Стаття 180	Обов'язок батьків утримувати дитину.
		Стаття 258	Права баби і діда щодо захисту внуків.
		Стаття 259	Права братів та сестер на спілкування.
		Стаття 261.	Права та обов'язки особи, яка взяла у свою сім'ю дитину, щодо її виховання.
		Стаття 262	Права сестри, брата, мачухи, вітчима та інших членів сім'ї на захист дітей.
		Стаття 269	Обов'язок інших осіб утримувати дитину.
3. Кримінальний кодекс України.	5 квітня 2001 рік	Стаття 18	Суб'єктом злочину є фізична осудна особа, яка вчинила злочин у віці, з якого відповідно до цього Кодексу може наставати кримінальна відповідальність.
		Стаття 22	1. Кримінальній відповідальності підлягають особи, яким до вчинення злочину виповнилося

		<p>Розділ XV</p> <p>Стаття 150</p>	<p>шістнадцять років.</p> <p>2. Особи, що вчинили злочини у віці від чотирнадцяти до шістнадцяти років, підлягають кримінальній відповідальності лише за умисне вбивство, посягання на життя державного чи громадського діяча, працівника правоохоронного органу, члена громадського формування з охорони громадського порядку і державного кордону або військовослужбовця, судді, народного засідателя чи присяжного у зв'язку з їх діяльністю, пов'язаною із здійсненням правосуддя, захисника чи представника особи у зв'язку з діяльністю, пов'язаною з наданням правової допомоги, представника іноземної держави, умисне тяжке тілесне ушкодження, умисне середньої тяжкості тілесне ушкодження, диверсію, терористичний акт, захоплення заручників, зґвалтування, насильницьке задоволення статевої пристрасті неприродним способом, крадіжку, грабіж, розбій, вимагання, хуліганство.</p> <p>Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх.</p> <p>Експлуатація дітей.</p>
--	--	------------------------------------	---

		Стаття 150-1 Стаття 155 Стаття 156 Стаття 166 Стаття 167 Стаття 304 Стаття 323 Стаття 324	Використання малолітньої дитини для заняття жебрацтвом. Статеві зносини з особою, яка не досягла статевої зрілості. Розбещення неповнолітніх. Злісне невиконання обов'язків по догляду за дитиною або за особою, щодо якої встановлена опіка чи піклування. Зловживання опікунськими правами. Втягнення неповнолітніх у злочинну діяльність. Спонування неповнолітніх до застосування допінгу Схиляння неповнолітніх до вживання одурманюючих засобів.
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення.	7 грудня 1984 рік	Стаття 12 Стаття 13 Стаття 184	Вік, після досягнення якого настає адміністративна відповідальність. Відповідальність неповнолітніх. Невиконання батьками або особами, що їх замінюють, обов'язків щодо виховання дітей.
5. Закон України "Про охорону дитинства"	26 квітня 2001 рік	Стаття 11 Стаття 12	Кожна дитина має право на проживання в сім'ї разом з батьками або в сім'ї одного з них та на піклування батьків. Батьки або особи, які їх замінюють, мають право і зобов'язані виховувати дитину, піклуватися про її здоров'я, фізичний, духовний і моральний розвиток, навчання, створювати належні умови для розвитку

		<p>її природних здібностей, поважати гідність дитини, готувати її до самостійного життя та праці.</p> <p>Держава надає батькам або особам, які їх замінюють, допомогу у виконанні ними своїх обов'язків щодо виховання дітей, захищає права сім'ї, сприяє розвитку мережі дитячих закладів.</p> <p>Батьки або особи, які їх замінюють, несуть відповідальність за порушення прав і обмеження законних інтересів дитини на охорону здоров'я, фізичний і духовний розвиток, навчання, невиконання та ухилення від виконання батьківських обов'язків відповідно до закону.</p> <p>Діти та батьки не повинні розлучатися всупереч їх волі, за винятком випадків, коли таке розлучення необхідне в інтересах дитини і цього вимагає рішення суду, що набрало законної сили.</p> <p>Право дитини на контакт з батьками, іншими членами сім'ї та родичами, які проживають у різних державах"</p> <p>Захист дитини від незаконного переміщення.</p>	
6. Закон України "Про освіту"	23 травня 1991 рік	<p>Стаття 14</p> <p>Стаття 16</p> <p>Стаття 32</p> <p>Стаття 21</p>	<p>Психологічна служба в системі освіти.</p> <p>У системі освіти діє державна психологічна служба. Психологічне</p>

		<p>Стаття 22</p> <p>Стаття 51</p> <p>Стаття 52</p> <p>Стаття 59</p> <p>Стаття 60</p>	<p>забезпечення навчально-виховного процесу в навчальних закладах здійснюють практичні психологи. За своїм статусом практичні психологи належать до педагогічних працівників.</p> <p>Соціально-педагогічний патронаж у системі освіти. Соціально-педагогічний патронаж у системі освіти сприяє взаємодії навчальних закладів, сім'ї і суспільства у вихованні дітей, їх адаптації до умов соціального середовища, забезпечує консультативну допомогу батькам, особам, які їх замінюють. Педагогічний патронаж здійснюється соціальними педагогами. За своїм статусом соціальні педагоги належать до педагогічних працівників.</p> <p>Права вихованців, учнів, студентів, курсантів, слухачів, стажистів, клінічних ординаторів, аспірантів, докторантів.</p> <p>Обов'язки вихованців, учнів, студентів, курсантів, слухачів, стажистів, клінічних ординаторів, аспірантів, докторантів.</p> <p>Відповідальність батьків за розвиток дитини.</p> <p>Права батьків.</p>
7. Закон України "Про соціальну роботу з сім'ями,	21 червня 2001 рік	Стаття 4	Об'єктами соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю є: сім'ї, діти, молодь;

<p>дітьми та молоддю"</p>		<p>Стаття 6</p> <p>Стаття 7</p> <p>Стаття 8</p>	<p>Сферами здійснення соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю є: громадська; економічна; освітня; виховна; культурна; оздоровча.</p> <p>Основними напрямами державної політики у сфері соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю є: визначення правових засад соціальної роботи, розроблення та реалізація загальнодержавних, регіональних програм соціальної підтримки сімей, дітей та молоді, соціального становлення молоді та інших програм, створення сприятливих умов для функціонування і зміцнення сім'ї; сприяння відповідальному ставленню батьків до створення умов, необхідних для всебічного розвитку та виховання дітей; утвердження здорового способу життя в сімейному, дитячому та молодіжному середовищі.</p> <p>Соціальне обслуговування сімей, дітей та молоді здійснюється передбачає: надання психологічних послуг; формування здорового способу життя; інформування з питань працевлаштування та сприяння в цьому; задоволення матеріальних</p>
---------------------------	--	---	--

			<p>потреб сімей, дітей та молоді, які перебувають у складних життєвих обставинах, згідно із законодавством; захист прав та інтересів осіб, посередництво у представництві інтересів сімей, дітей та молоді; виявлення, підтримкатоалановитих дітей та молоді; поширення просвітницьких та культурно-освітніх знань, об'єктивної інформації про види соціальних послуг, формування відповідального ставлення суспільства до соціальних проблем.</p>
8. Закон України "Про захист суспільної моралі"	20 листопада 2003 рік	Стаття 7	Захист неповнолітніх від негативного впливу продукції сексуального чи еротичного характеру.
9. Закон України "Про оздоровлення та відпочинок дітей"	4 вересня 2008 рік		Цей Закон визначає основні засади державної політики у сфері оздоровлення та відпочинку дітей, повноваження органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування, правові, фінансові та організаційні засади утворення і діяльності дитячих закладів оздоровлення та відпочинку, права, обов'язки та відповідальність усіх учасників процесу.
<i>Нормативно-правові акти з питань захисту прав дітей:</i>			
1. Наказ Міністерства	28 грудня 2006 рік		Сприяти проведенню заходів з проблемисоціально-

<p>освіти і науки України "Про проведення соціально-педагогічної та психологічної роботи з дітьми трудових мігрантів"</p>			<p>педагогічної та психологічної роботи з дітьми трудових мігрантів у навчальних закладах та покласти виконання функцій координаторів названих заходів на обласному рівні на керівників обласних центрів практичної психології і соціальної роботи; на районному рівні - на методистів, які відповідають за психологічну службу, районних (міських) методичних кабінетів; на рівні навчального закладу - на заступників директорів з виховної роботи, практичних психологів, соціальних педагогів, педагогів-організаторів.</p>
<p>2. Наказ Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту. Про затвердження Порядку здійснення центрами соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді соціального інспектування сімей, дітей та молоді, які перебувають у складних життєвих обставинах.</p>	<p>28 липня 2010 рік</p>		<p>Цей Порядок визначає етапи та умови здійснення центрами соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді соціального інспектування сімей, дітей та молоді, стосовно яких є інформація про перебування у складних життєвих обставинах. Об'єктами соціального інспектування є сім'ї, діти та молоді, які перебувають у складних життєвих обставинах.</p>

3. Постанова КМУ Про затвердження Порядку організації виїзду дітей за кордон у туристичну подорож, на відпочинок та оздоровлення	13 квітня 2005 рік		Цей Порядок регламентує виїзд у вільний від навчання час організованої групи дітей віком від 6 до 18 років (далі - група дітей) за кордон у туристичну подорож, на відпочинок та оздоровлення за попередньо визначеними та затвердженими маршрутом і програмою перебування. Дія цього Порядку не поширюється на виїзд дітей за кордон у туристичну подорож, на відпочинок та оздоровлення з батьками, опікунами і піклувальниками.
4. Постанова КМУ Про затвердження Державної програми подолання дитячої безпритульності і бездоглядності на 2006-2010 роки	11 травня 2006 рік		Основними завданнями Програми є: розроблення та запровадження ефективних форм роботи зпрофілактики дитячої безпритульності і бездоглядності, виявлення на ранній стадії сімей, які неспроможні або не бажають виконувати виховні функції, та забезпечення захисту прав дітей, які виховуються в таких сім'ях; застосування ефективних форм соціальної підтримки дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах; запровадження ефективних форм і методів роботи з дітьми.
5. Розпорядження КМУ Про схвалення Концепції	22 квітня 2006 р		Метою Національного плану дій є визначення шляхів урегулювання питань ефективного забезпечення та

<p>Загальнодержавної програми "Національний план дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини на 2006-2016 роки"</p>			<p>захисту прав дітей з урахуванням Цілей розвитку тисячоліття та стратегії Підсумкового документа спеціальної сесії в інтересах дітей Генеральної асамблеї ООН "Світ, сприятливий для дітей".</p>
--	--	--	--

Отже, для того, щоб соціальний педагог, який працює в закладі освіти, міг забезпечити належний правовий захист дітям трудових мігрантів, ми пропонуємо використовувати наступні форми роботи:

1. Серія тренінгових занять з правової освіти:
 - ❖ "Знаємо та реалізуємо свої права" (для дітей 12-14 років)
 - ❖ "Законодавство яке тебе захищає" (для дітей 15-18 років)
 - ❖ "Допоможи собі сам" (для дітей 12-18 років) [1].
2. Цикл зустрічей із представниками органів правопорядку. Проведення лекцій, дискусій, бесід із дітьми за такою тематикою:
 - ❖ "Діти України про свої права"
 - ❖ "Що Конвенція ООН "Про права дитини" дає дітям?"
 - ❖ "Законодавство про трудову міграцію. За та проти заробітків батьків за межами України"
 - ❖ "Служби допомоги дітям"
 - ❖ "Як не стати жертвою насилля?"
 - ❖ "Як не стати жертвою злочину?"
 - ❖ "Джерела інформації про права дитини." [1].
3. Розповсюдження соціальними педагогами загальноосвітніх навчальних закладів інформаційних матеріалів "Права дитини" у вигляді пам'яток, шляхом розміщення інформації у класних куточках та вклеюванням класними керівниками пам'яток у щоденники дітей.
4. Проведення конкурсу "Малюнок на асфальті" на тему: "Я дитина, і я маю право.....", приурочений до 1 червня - Дня захисту дітей.
5. Підготовка та захист дослідницьких проектів "Чи знаємо ми свої права?" Конкурс полягає у створенні групи від кожного класу школи (з 6-11 класи) із залучення в групу дітей трудових мігрантів. Завдання групи: провести опитування серед однолітків, чи знають вони свої права; опрацювати ряд літератури з теми; створити проект у вигляді буклету, газети, плакату, презентації на тему захисту прав дітей. По завершенні конкурсу відбувається презентація робіт та визначаються переможці.

Ми вважаємо, що права дитина найкраще може зрозуміти тоді, коли їх пізнає у дії. Активна співпраця в групах допомагає дітям усвідомити, у яких випадках порушуються їхні права. Протягом занять учні мають змогу глибше ознайомитися з Конвенцією ООН "Про права дитини", законодавством України про захист прав дитини.

Таким чином, використовуючи дані форми роботи, соціальний педагог дасть можливість дітям трудових мігрантів познайомитися з основними законодавчими актами, механізмами захисту своїх прав, та довідатися як і куди вони можуть звернутися у разі виникнення правових проблем.

Список використаних джерел

1. Знаємо та реалізуємо свої права. / Денисова О., Квітка Я. М., Ковганіч Г. Г., Константінов С.Ф. – К.: Міленіум, 2002. – 164с.
2. Соціально-педагогічна та психологічна робота з дітьми трудових мігрантів: Навч. – метод. посібник. / за ред. К.Б.Левченко, Трубавіної І.М., Цушка І.І. - К.: ФОП. " Чальцев" 2008. - 384с.
3. www.zakon.rada.gov.ua

The theoretical analysis of legislation of Ukraine which touches defence of rights for the children of labour migrants is conducted in the article. The forms of work are outlined in activity of social teacher of general educational establishment with children parents of which abroad on the acquaintance of them with the rights, in obedience to the current legislation of Ukraine.

Keywords: to put labour migrants, legislation of Ukraine, right for children.

Отримано 06.02.2011 р.

УДК 364.4-053.2-058.68

І.В. Ковальчук

ОРГАНІЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ РОБОТИ З ДЕЗАДАПТОВАНИМИ ДІТЬМИ ЗА МІСЦЕМ ПРОЖИВАННЯ

У статті розглядаються питання організації соціально-педагогічної роботи з дезадаптованими дітьми за місцем проживання. Підкреслено необхідність професійної підготовки соціального педагога до такої роботи,